

POWIATOWY URZĄD PRACY

Powiatowy Urząd Pracy
88-400 Żnin, ul. Składowa 4

tel.(052)3031064, fax.(052)3031085, e-mail: tozn@praca.gov.pl

GRUDZIEŃ
2011

**Analiza losów firm powstałych dzięki przyznaniu
jednorazowych środków na podjęcie działalności
gospodarczej ze środków Funduszu Pracy oraz
Europejskiego Funduszu Społecznego.**

Lata 2008-2010

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Zakres danych.....	4
2.1. Bezrobotni, którym przyznano środki na prowadzenie działalności gospodarczej według płci.....	6
2.2. Bezrobotni, którym przyznano środki na prowadzenie działalności gospodarczej według wieku	6
2.3. Bezrobotni, którym przyznano środki na prowadzenie działalności gospodarczej według poziomu wykształcenia.....	8
3. Charakterystyka badanych podmiotów.....	9
3.1. Źródło finansowania otrzymywanych dotacji.....	9
3.2. Profil podjętej w latach 2008-2010 działalności gospodarczej.....	10
3.3. Aktywność podmiotów z lat 2008-2010 z podziałem na branże.....	13
3.4. Stan zatrudnienia i plany kadrowe.....	17
3.5. Charakterystyka kondycji ekonomicznej badanych przedsiębiorstw.....	18
3.6. Problemy w prowadzeniu działalności gospodarczej.....	20
4. Podsumowanie	22
5. Aneks tabelaryczny.....	23
6. Przykładowa dokumentacja fotograficzna.....	24
7. Spis wykresów	28
8. Spis fotografii	28
9. Spis schematów.....	29

1. Wstęp

Jest wiele definicji samozatrudnienia. Ich sens sprowadza się do tego, że jest to wykonywanie działalności gospodarczej na własny rachunek. Samozatrudnienie to ogromna szansa dla osób, które cenią sobie niezależność, są samodzielne i odpowiedzialne. Główną zachętą do założenia własnej działalności powinno być uświadomienie sobie korzyści płynących z pracy w takiej właśnie formie.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę losów firm powstałych z wykorzystaniem dotacji na podjęcie działalności gospodarczej przyznanych bezrobotnym w Powiecie Żnińskim w latach 2008-2010.

Przez trzy ostatnie lata dzięki jednorazowym środkom na podjęcie działalności gospodarczej powstało w Powiecie Żnińskim 390 firm. Stosując ten instrument Urząd przyczynia się do powstania miejsc pracy. Jednak dotacje na założenie firmy mają znaczenie nie tylko dla poziomu zatrudnienia, ale też dla rozwoju lokalnej gospodarki. Jest to bowiem forma pomocy publicznej, mająca wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw. Z roku na rok wykorzystanie środków na podjęcie działalności gospodarczej dynamicznie rosło, jednak w 2011 roku – w związku ze zmniejszeniem budżetu Funduszu Pracy – dostęp do tego instrumentu został ograniczony. Budzi to szereg pytań, między innymi o to, kto sięga po dotacje, w jaki sposób je wykorzystuje, czy jest to skuteczna forma pomagania ludziom poszukującym swojego miejsca na rynku pracy.

Osoby rejestrujące się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żninie coraz bardziej wierzą w swoje możliwości i odważniej realizują plany związane z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. W dłuższej perspektywie czasu takie działanie niesie ze sobą wiele wymiernych korzyści. Nie bez powodu dotacje uważane są za najefektywniejszą formę aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Po pierwsze zmniejsza się liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, po drugie jeśli firma dobrze prosperuje na rynku, to z czasem zacznie się rozwijać, a co za tym idzie powstaną nowe miejsca pracy co ma wpływ na poziom bezrobocia w regionie. Własna działalności gospodarcza jest bardzo trudnym wyzwaniem, na które nie każdy może i jest w stanie się zdecydować. Jednak trafnie podjęta decyzja i zaistnienie na rynku przynosi wymierne korzyści nie tylko dla byłych bezrobotnych, ale również dla lokalnej gospodarki.

2. Zakres danych

W latach 2008 – 2010 do Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie wpłynęło 639 wniosków o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej (217 w 2008 r., 195 w 2009 r., 227 w 2010 r.).

W badanym okresie przyznano 390 dotacji ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy.

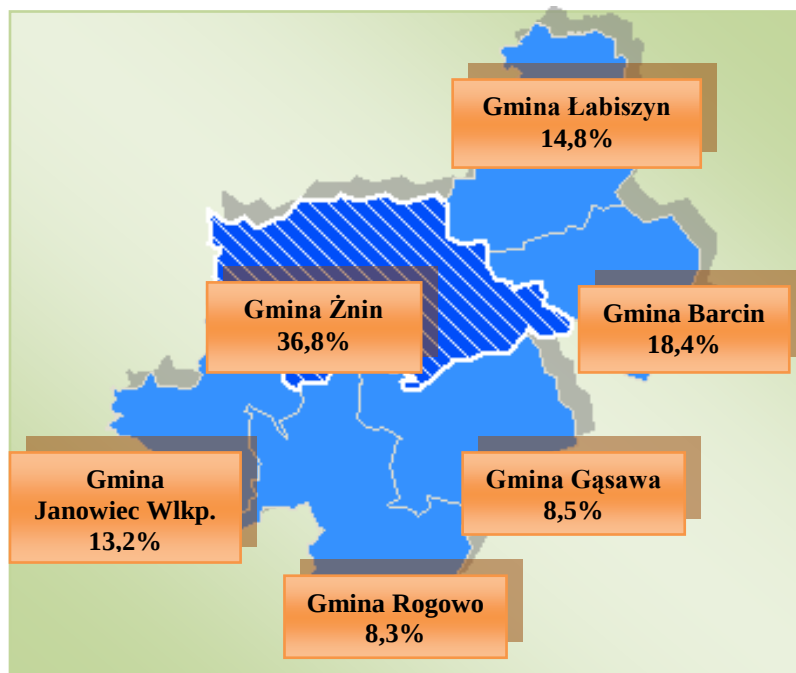
Schemat 1. Liczba przyznanych dotacji na podjęcie własnej działalności gospodarczej z podziałem na poszczególne lata.

Źródło: opracowanie własne, dane PUP.

Badaniem objęto 364 przedsiębiorców (26 firm nie zwróciło skierowanych do nich ankiet).

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby mieszkające w Gminie Żnin - 134 tj. 36,8%. Drugą ze względu na wielkość grupę tworzyły osoby zamieszkujące Gminę Barcin - 67 tj. 18,4%, Gmina Łabiszyn- 54 tj. 14,8% oraz Gminę Janowiec Wlkp.- 48 tj. 13,2%.

Najmniejszy odsetek stanowiły osoby mieszkające w dwóch gminach wiejskich, do jakich należy Gmina Gąsawa - 31 tj. 8,5% oraz Gmina Rogowo - 30 tj. 8,3%. Informacje powyższe ilustruje schemat nr 2.

Schemat 2. Liczba dotacji udzielonych bezrobotnym w latach 2008-2010 według gmin.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Przeprowadzone badanie dotyczyło firm powstałych w latach 2008-2010 i miało na celu dostarczenie cennych informacji na temat profili najczęściej zakładanych podmiotów gospodarczych, czasu ich funkcjonowania na rynku pracy, napotykaných trudności oraz przyczyn ewentualnej rezygnacji z prowadzenia działalności gospodarczej.

Uczestnikami były osoby mieszkające w Powiecie Żnińskim, które będąc bezrobotnymi uzyskały w latach 2008-2010 dotację na podjęcie działalności gospodarczej i założyły własną firmę. Badanie obejmowało obszar Powiatu Żnińskiego i przeprowadzone zostało na terenie wszystkich jego gmin. Były to cztery gminy miejsko-wiejskie (Żnin, Janowiec Wlkp., Łabiszyn, Barcin) oraz dwie gminy wiejskie (Rogowo, Gąsawa).

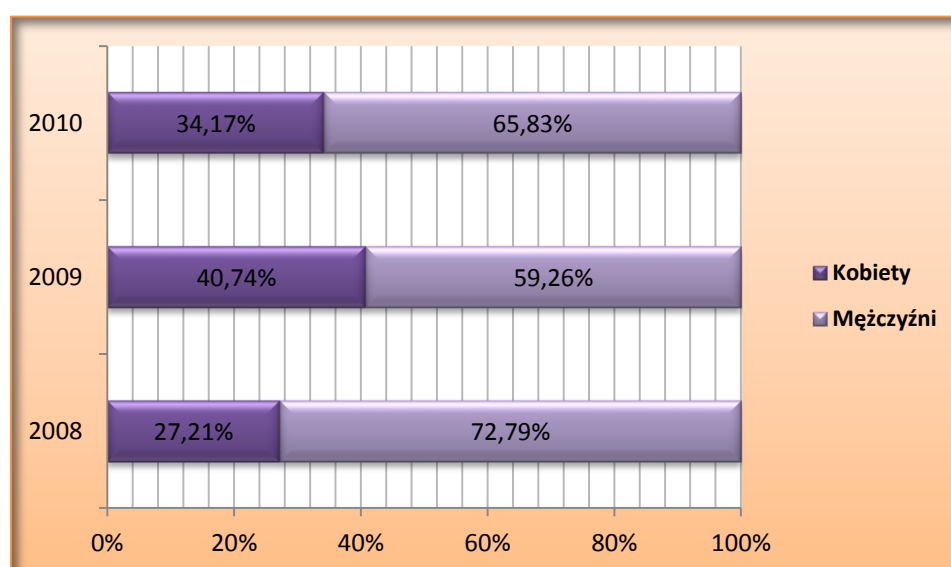
Badaniem objęto 364 osoby. Sondaż przeprowadzono na przełomie września i października 2011 r. w formie kwestionariusza ankietowego, który składał się z metryczki oraz części dotyczących m.in.: analizy firmy, współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Żninie oraz ewentualnej likwidacji działalności gospodarczej.

Wyniki ankiet posłużyły do opracowania wniosków zawartych w niniejszej analizie.

2.1. Bezrobotni, którym przyznano środki na prowadzenie działalności gospodarczej według płci

Struktura beneficjentów według płci wykazuje, iż ryzyko podjęcia działalności na własny rachunek częściej podejmowali mężczyźni niż kobiety. W analizowanym okresie działalność gospodarczą rozpoczęło 242 mężczyzn (66,5%) oraz 122 kobiety (33,5% ogółu beneficjentów). Udział procentowy płci w poszczególnych latach przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1. Struktura beneficjentów według płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

2.2. Bezrobotni, którym przyznano środki na prowadzenie działalności gospodarczej według wieku

Analiza struktury wiekowej mieszkańców naszego powiatu, którzy w latach 2008-2010 podjęli ryzyko rozpoczęcia własnej działalności i stworzenia sobie miejsca pracy, wskazuje, iż najaktywniejszą grupą w tym zakresie były osoby, które w momencie otrzymania dotacji liczyły 26-35 lat (44,5%).

Kolejną liczną grupę tworzyły osoby w wieku 36-50 lat, stanowiły one 29,7% ogółu. W przedziale wiekowym 18-25 lat znajdowało się 18,1% wszystkich, którzy otrzymali środki

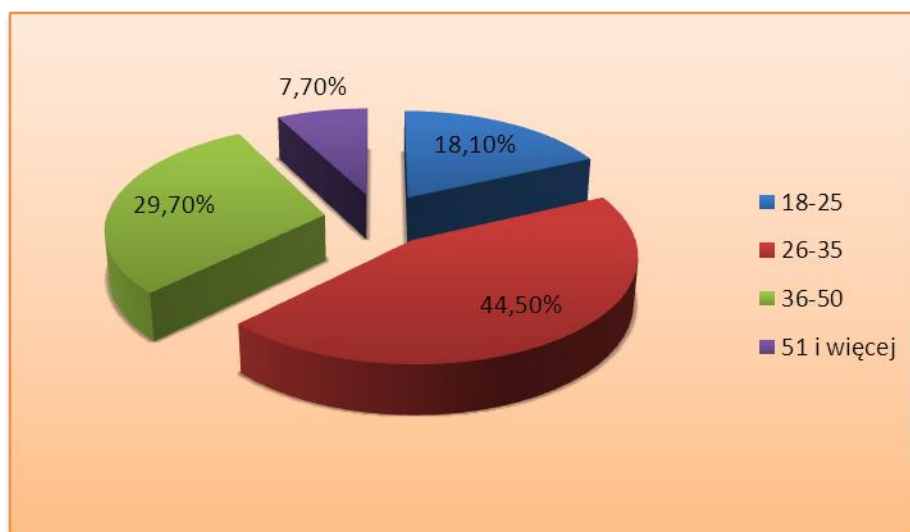
z EFS i FP. Osoby powyżej 51 roku życia stanowiły najmniejszą grupę (7,7%). Szczegółowe dane dotyczące przedziałów wiekowych ilustruje tabela nr 1 oraz wykres nr 2.

Tabela 1. Bezrobotni, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej wg wieku

Rok	Wskazania	Przedział wiekowy				Razem
		18-25	26-35	36-50	51 i więcej	
2008	liczba	17	71	40	8	136
	w %	12,5	52,2	29,4	5,9	100
2009	liczba	22	46	32	8	108
	w %	20,4	42,6	29,6	7,4	100
2010	liczba	27	45	36	12	120
	w %	22,5	37,5	30	10	100
Razem	liczba	66	162	108	28	364
	w %	18,1	44,5	29,7	7,7	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wykres 2. Struktura beneficjentów według wieku

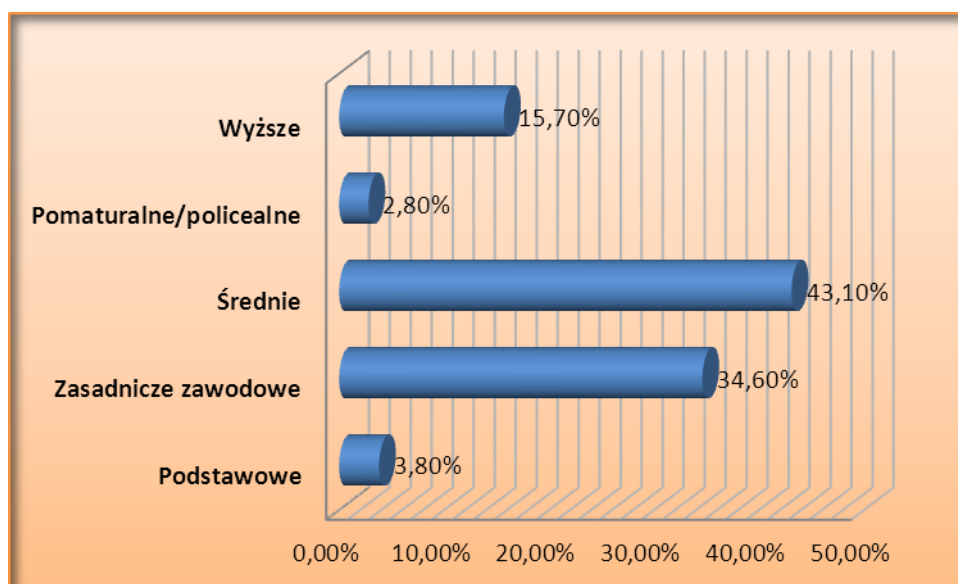

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

2.3. Bezrobotni, którym przyznano środki na prowadzenie działalności gospodarczej według wykształcenia

Badając poziom wykształcenia osób podejmujących pracę na własny rachunek zauważamy, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim 157 osób tj. 43,1%. Kolejną grupę stanowili respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 126 osób tj. 34,6%. Ostrożnie decyzję o samozatrudnieniu podejmowali absolwenci wyższych uczelni. Zaledwie co szósty ankietowany z kwalifikacjami wyższymi - 57 osób tj. 15,7% decydował się na taką formę zatrudnienia. 14 osób tj. 3,8% spośród ankietowanych ukończyło edukację w szkole podstawowej. Szczegółowe dane obrazuje wykres nr 3.

Wykres 3. Respondenci wg poziomu wykształcenia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

W roku 2008 najwięcej osób, które otrzymały dotację na rozpoczęcie własnej działalności, posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe - 40,4% oraz średnie - 37,5%. Z kolei 2,9% ankietowanych posiadało wykształcenie pomaturalne/policealne. W następnym roku połowa osób wykazała się wykształceniem średnim - 50%. Także duży odsetek - 27,8% posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe. W roku 2010 najwięcej respondentów legitymowało się wykształceniem średnim - 43,3% i zasadniczym zawodowym - 34,2%. Szczegółowe dane ilustruje poniższa tabela.

Tabela 2. Poziom wykształcenia respondentów w poszczególnych latach

Rok	Wskazania	Poziom wykształcenia					Razem
		Podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	pomaturalne/ policealne	wyższe	
2008	liczba	10	55	51	4	16	136
	w %	7,4	40,4	37,5	2,9	11,8	100
2009	liczba	2	30	54	4	18	108
	w %	1,9	27,8	50	3,7	16,6	100
2010	liczba	2	41	52	2	23	120
	w %	1,7	34,2	43,3	1,7	19,1	100
Razem	liczba	14	126	157	10	57	364
	w %	3,8	34,6	43,1	2,8	15,7	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

3. Charakterystyka badanych podmiotów

3.1. Źródło finansowania otrzymywanych dotacji

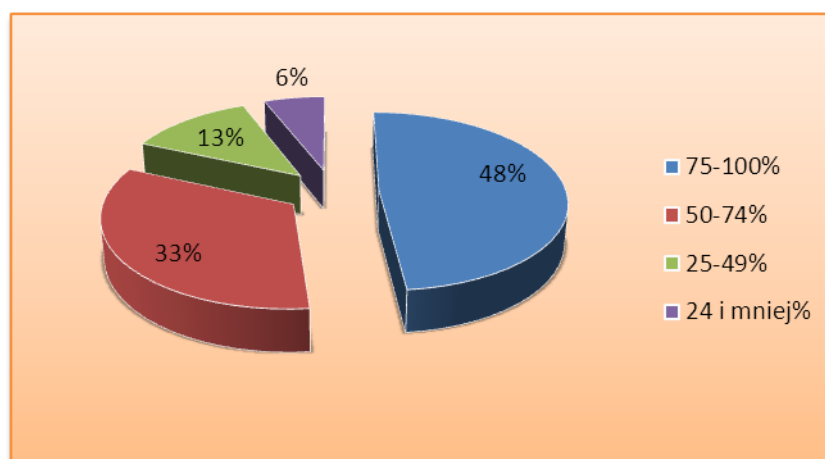
Środki z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego stanowiły dominującą część w finansowaniu działalności podejmowanej przez osoby bezrobotne. Najwięcej, bo aż 176 osób tj. 48,4% znalazło się w grupie, w której środki z EFS lub FP stanowiły od 75 do 100% kwoty przeznaczonej na podjęcie działalności gospodarczej. Nie mniej liczną grupę czyli 33,2% stanowiły osoby, których środki z EFS lub FP pokryły od 50 do 74% kwoty przeznaczonej na otwarcie własnej firmy. Natomiast 12,4% respondentów deklarowało, że środki z EFS lub FP pokryły 25-49% wydatków związanych z założeniem firmy. Najmniej było przedsiębiorców, którym środki pozyskane z Urzędu Pracy wsparły finansowanie własnej działalności co najwyżej w 24%. Było to 6% ogółu badanych. Udział procentowy dotacji w finansowaniu przedstawia tabela nr 3 oraz wykres poniżej.

Tabela 3. Udział środków z EFS i FP w finansowaniu rozpoczęcia działalności gospodarczych

Rok	Wskaźniki	Wyszczególnienie			
		75-100%	50-74%	25-49%	24% i mniej
2008	Liczba	71	36	19	10
	w %	52,2	26,5	13,9	7,4
2009	Liczba	60	32	12	4
	w %	55,6	29,6	11,1	3,7
2010	Liczba	45	53	14	8
	w %	37,5	44,2	11,6	6,7
Razem	Liczba	176	121	45	22
	w %	48,4	33,2	12,4	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wykres 4. Udział środków z EFS i FP w finansowaniu rozpoczęcia działalności gospodarczych

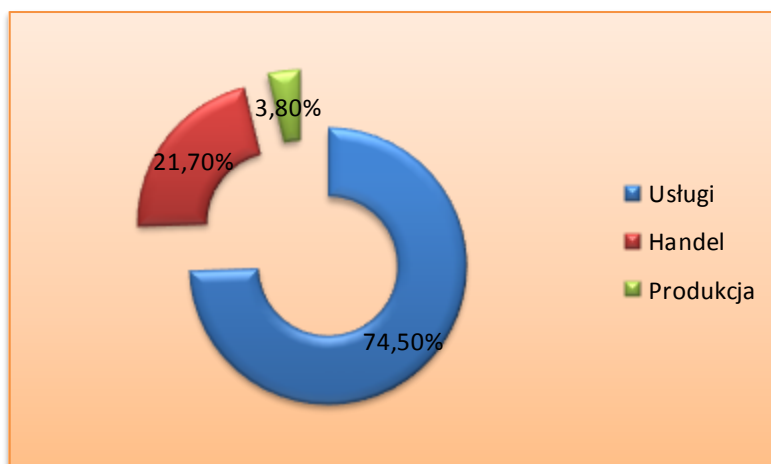
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

3.2. Profil podjętej w latach 2008-2010 działalności gospodarczej

Zdecydowana większość z 364 ankietowanych, którzy skorzystali z jednorazowych środków na prowadzenie własnej działalności gospodarczej w latach 2008 – 2010 rozpoczęła działalność w branży usługowej - 74,5% przedsiębiorców. Najwięcej powstałych firm to firmy świadczące usługi ogólnobudowlane, remontowo-budowlane, malarsko-tapeciarskie, jak również z zakresu mechaniki i elektromechaniki pojazdowej oraz fryzjersko-kosmetyczne. Natomiast 79 osób podjęło decyzję o prowadzeniu działalności handlowej, co stanowi 21,7% ogółu badanych. Najwięcej osób bezrobotnych zajęło się prowadzeniem handlu obwoźnego,

sklepów spożywczo-przemysłowych oraz sklepów odzieżowych i odzieżowo-obuwniczych. Szczegółowe dane dotyczące rodzaju prowadzonej działalności prezentuje wykres nr 5.

Wykres 5. Działalności powstałe w latach 2008 – 2010 w poszczególnych branżach

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Kolejne pytanie ankietowe miało na celu zdiagnozowanie aktywności podmiotów powstałych z udziałem środków z EFS oraz FP. Z 364 respondentów w momencie przeprowadzenia badania 224 kontynuowało działalność gospodarczą, co stanowi 61,5% ogółu badanych. Z kolei 98 osób zlikwidowało przedsiębiorstwo, natomiast 42 firm zawiesiło swoją działalność. Szczegółowe dane prezentuje tabela nr 4.

Tabela 4. Aktywność podmiotów powstałych w latach 2008 – 2010

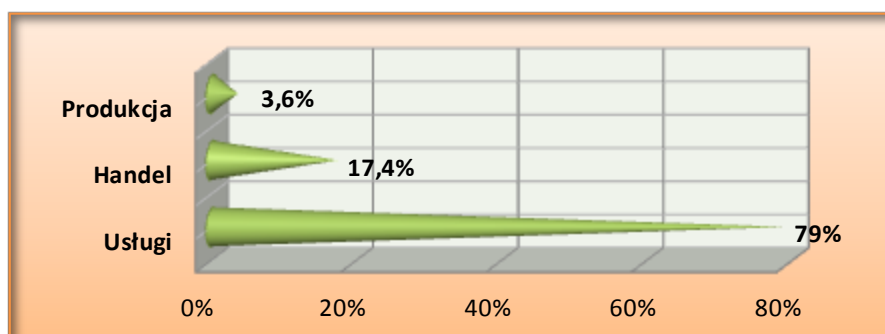
Rok	Aktywność podmiotów			Razem
	prowadzi działalność	nie prowadzi działalności	działalność jest zawieszona	
2008	69	47	20	136
2009	57	36	15	108
2010	98	15	7	120
Razem	224	98	42	364
w %	61,5	26,9	11,6	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Największy odsetek podmiotów nadal prowadzących działalność gospodarczą odnotowano wśród tych, które powstały w roku 2010 - 81,7%. Niewątpliwie jest to spowodowane najkrótszym okresem istnienia na rynku. Duży procent kontynuowanych działalności odnotowano również wśród firm z roku 2009 - 52,8%. Najwięcej likwidacji

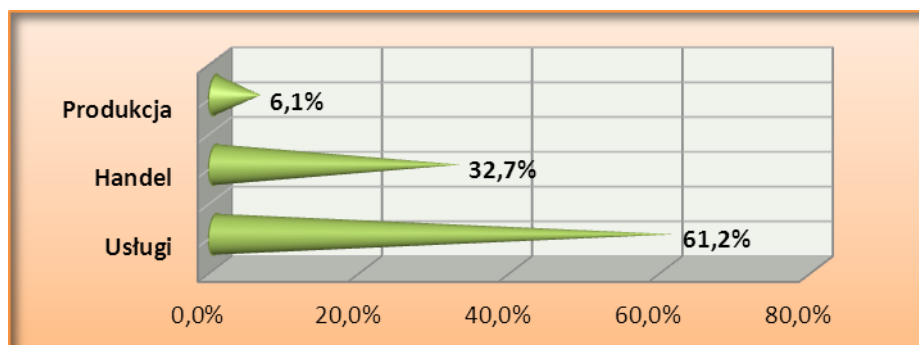
i zawieszeń dotyczyło firm powstałych w 2008r. (odpowiednio 34,6% oraz 14,7%). Pośród działalności nadal prowadzonych przeważają usługowe - 177 (79%) podmiotów. W sektorze handlowym działa 39 firm tj. 17,4%, a produkcją zajmuje się 8 przedsiębiorców, w tym 4 produkcją i renowacją mebli, 2 produkcją wyrobów ciastkarskich, 1 produkcją i montażem żaluzji, rolet, drzwi, okien i bram garażowych, a 1 produkcją brykietu opałowego. Wśród działalności zlikwidowanych przeważały firmy z branży usługowej - 60 czyli 61,2%. Najwięcej zostało zlikwidowanych zakładów świadczących usługi w zakresie poprawy kondycji fizycznej, krawiectwa, wideofilmowania oraz usługi fotograficzne. Likwidacje tych firm związane były najczęściej z problemami finansowymi oraz niskim popytem na oferowane usługi. W mniejszym stopniu likwidowano działalności handlowe - 32 czyli 32,7 % oraz produkcyjne - 6 czyli 6,1 %. Zawieszono 34 tj. 81% działalności o charakterze usługowym oraz 8 tj. 19% o profilu handlowym. Omawiane dane szczegółowo ilustruje wykres nr 6.

Wykres 6. Podmioty kontynuujące działalność wg poszczególnych branż

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wykres 7. Zlikwidowane firmy w poszczególnych sektorach

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

3.3. Aktywność podmiotów z lat 2008 – 2010 z podziałem na branże

W wyniku przeprowadzonego badania ankietowego uzyskano dane dotyczące branż i rodzajów podejmowanej działalności gospodarczej. Przedstawia ono także sytuację przedsiębiorstw nadal istniejących na rynku pracy oraz identyfikuje przyczyny zaprzestania lub zawieszenia prowadzenia działalności. Aktywność powstałych podmiotów z podziałem na branże przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Aktywność podmiotów z lat 2008-2010 z podziałem na branże

Branża	Rodzaj działalności gospodarczej	Aktywność przedsiębiorstw				
		Liczba powstałych	Nadal istniejące		Liczba zlikwidowanych	Liczba zawieszonych
			liczba	%		
Usługi	Usługi ogólnobudowlane, remontowo – budowlane, malarsko – tapeciarskie	91	60	65,9	20	11
	Mechanika i elektromechanika samochodowa, blacharstwo i lakiernictwo pojazdowe	27	22	81,5	0	5
	Usługi fryzjersko – kosmetyczne	27	18	66,7	8	1
	Usługi hydrauliczne, montaż instalacji c.o, gazowych, klimatyzacyjnych	10	5	50,0	2	3
	Usługi krawieckie	9	3	33,3	5	1
	Usługi gastronomiczne	7	4	57,1	3	0
	Usługi stolarskie	6	4	66,7	1	1
	Videofilmowanie, usługi fotograficzne	3	1	33,3	1	1
	Usługi informatyczne, teleinformatyczne, studio grafiki komputerowej	9	5	55,6	1	3
	Usługi ubezpieczeniowo – finansowe, usługi w zakresie uzyskania odszkodowań z firm ubezpieczeniowych	8	6	75,0	1	1
	Usługi tartaczne	2	1	50,0	0	1
	Usługi ślusarskie, spawalnicze	11	8	72,7	3	0
	Myjnia samochodowa	5	4	80,0	0	1
	Usługi elektryczne	7	2	28,6	3	2
	Usługi rachunkowo – księgowe	3	2	66,7	1	0
	Zakład blacharsko – dekarSKI	5	4	80,0	0	1
	Usługi muzyczne	2	2	100,0	0	0
	Usługi w zakresie przygotowywania inwestycji budowlanych, projektowanie i nadzory budowlane	2	2	100,0	0	0
	Zakład tapicerski	2	2	100,0	0	0

	Czyszczenie tapicerek i dywanów	1	0	0,0	1	0
	Usługi wulkanizacyjne, naprawa i serwis opon	2	2	100,0	0	0
	Usługi wydawnicze, reklamowe	4	3	75,0	1	0
	Usługi związane z naprawą maszyn, urządzeń i sprzętu rolniczego	2	0	0,0	1	1
	Usługi z zakresu naprawy urządzeń gastronomicznych, chłodniczych i klimatyzacji oraz ich montaż	1	1	100,0	0	0
	Usługi florystyczne	1	1	100,0	0	0
	Naprawa sprzętu pływającego	1	0	0,0	1	0
	Usługi kamieniarskie	1	1	100,0	0	0
	Usługi związane z poprawą kondycji fizycznej	6	2	33,3	4	0
	Montaż mebli i sprzętu AGD	1	0	0,0	1	0
	Naprawa obuwia i wyrobów skórzanych	1	1	100,0	0	0
	Usługi dla rolnictwa	2	0	0,0	1	1
	Wydawanie certyfikatów energetycznych	1	1	100,0	0	0
	Usługi dla transportu	2	2	100,0	0	0
	Usługi protetyczne	2	2	100,0	0	0
	Tłumaczenia i nauka języków obcych	2	2	100,0	0	0
	Usługi architektoniczne	1	1	100,0	0	0
	Usługi geodezyjno-kartograficzne	2	2	100,0	0	0
	Szkołka jeździecka	1	0	0,0	1	0
	Likwidacja szkód komunikacyjnych	1	1	100,0	0	0
	RAZEM	271	177	65,3	60	34
Handel	Handel obwoźny	23	6	26,1	13	4
	Sklep odzieżowy, odzieżowo-obuwniczy	10	6	60	4	0
	Handel artykułami spożywczymi i przemysłowymi	13	9	69,2	3	1
	Sklep wielobranżowy	3	2	66,7	1	0
	Sprzedaż internetowa	5	0	0,0	5	0
	Auto – handel, handel częściami samochodowymi	2	1	50,0	1	0
	Sklep ogrodniczy, sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nawozów	3	0	0,0	2	1
	Sklep motoryzacyjny	4	4	100,0	0	0
	Handel odzieżą używaną	3	2	66,7	1	0
	Sklep obuwniczy	1	0	0,0	1	0
	Handel artykułami przemysłowo – chemicznymi	2	1	50,0	0	1
	Sprzedaż materiałów budowlanych	1	0	0,0	0	1
	Handel rybami	3	2	66,7	1	0
	Salonik prasowy	1	1	100,0	0	0
	Sprzedaż pasz i koncentratów	1	1	100,0	0	0
	Skup złomu i metali kolorowych	1	1	100,0	0	0
	Sklep komputerowy	2	2	100,0	0	0
	Sklep wędkarski	1	1	100,0	0	0
	RAZEM	79	39	49,4	32	8

Produkcja	Produkcja i renowacja mebli	6	4	66,7	2	0
	Produkcja mebli ogrodowych	1	0	0,0	1	0
	Produkcja wyrobów ciastkarskich	2	2	100,0	0	0
	Produkcja elementów z drewna	2	0	0,0	2	0
	Produkcja i montaż żaluzji, rolet, drzwi, okien i bram garażowych	1	1	100,0	0	0
	Produkcja brykietu opałowego	1	1	100,0	0	0
	Produkcja papieru, opakowań tekturowych	1	0	0,0	1	0
	RAZEM	14	8	57,1	6	0
OGÓŁEM		364	224	61,5	98	42

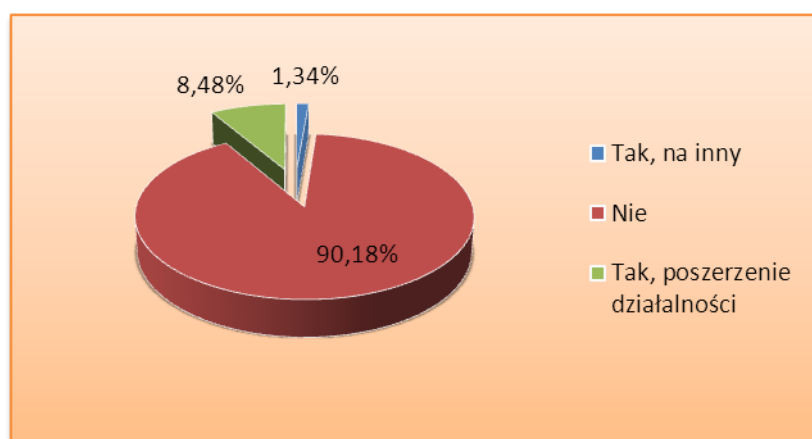
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wśród ogółu beneficjentów usługi są zdecydowanie najliczniejszym sektorem reprezentowanym przez 271 przedsiębiorców (74,5 %), 79 osób (21,7 %) to przedstawiciele branży handlowej, natomiast nieliczną grupę – 14 osób tj. 3,8 % stanowią producenci. W sferze usługowej beneficjenci pomocy publicznej najczęściej wybierali świadczenie usług ogólnobudowlanych (91 podmiotów), fryzjersko-kosmetycznych (27 firm) oraz mechanikę, blacharstwo i lakiernictwo pojazdowe (27 firm). W branży handlowej działalność gospodarczą podejmowano przede wszystkim w zakresie handlu obwoźnego (23 firmy), sprzedaży artykułów spożywczo-przemysłowych (13 firm) oraz handlu odzieżą (10 firm). Wśród producentów dominowali wytwórcy mebli (7 firm).

Jak wynika z analizy 224 ankietowanych (61,5 %) nadal prowadzi własny biznes. Najwięcej na rynku pracy utrzymało się firm w sektorze usługowym – 177 tj. 65,3 %. Nieco gorsza jest sytuacja nielicznych producentów, wśród których przetrwała ponad połowa podmiotów tj. 8 (57,1 %) oraz placówek handlowych, spośród których nadal funkcjonuje 39 (49,4 %). Z prowadzenia działalności gospodarczej zrezygnowało 140 respondentów (38,5 %), przy czym częściej dokonywano likwidacji na stałe (98 wskazań) niż zawieszenia (42 wskazania). Przedsiębiorców poproszono, aby podali główne powody zaprzestania prowadzenia biznesu. Likwidacje firm założonych dzięki dotacjom związane były najczęściej z problemami finansowymi, występowaniem zbyt silnej konkurencji na rynku pracy oraz niskim popytem na oferowane usługi / produkty. Pewną rolę odegrały także wysokie koszty ZUS, wysoki czynsz z tytułu najmu lokalu, podjęcie innej pracy zarobkowej oraz sytuacja osobista (zły stan zdrowia, konieczność opieki nad dzieckiem). Nieliczni wskazali na niewłaściwe bądź zbyt małe przygotowanie we własnym zakresie lub przez PUP do rozpoczęcia działalności oraz własne błędy w prowadzeniu firmy. 42 ankietowanych (11,5 %) dokonało zawieszenia działalności gospodarczej. Częściej zawieszane były przedsiębiorstwa świadczące usługi – 34 (13 %) niż placówki handlowe – 8 (10 %). Fakt ten jest prawdopodobnie związany z tym, że część przedsiębiorców prowadzi działalność gospodarczą, która ma charakter sezonowy np. usługi budowlane.

Wśród badanych znalazły się osoby, które w trakcie prowadzenia firmy napotkały na problemy na tyle istotne, by podjąć decyzję o zmianach 3 przedsiębiorców, którzy rozpoczęli działalność dzięki dotacji, zmieniło profil działalności tj. 1,34% firm. Natomiast 19 firm tj. 8,48% poszerzyło swoją działalność. Szczegółowe dane przedstawia wykres i schemat poniżej.

Wykres 8. Zmiana sektora prowadzonej działalności firm powstałych w latach 2008 – 2010

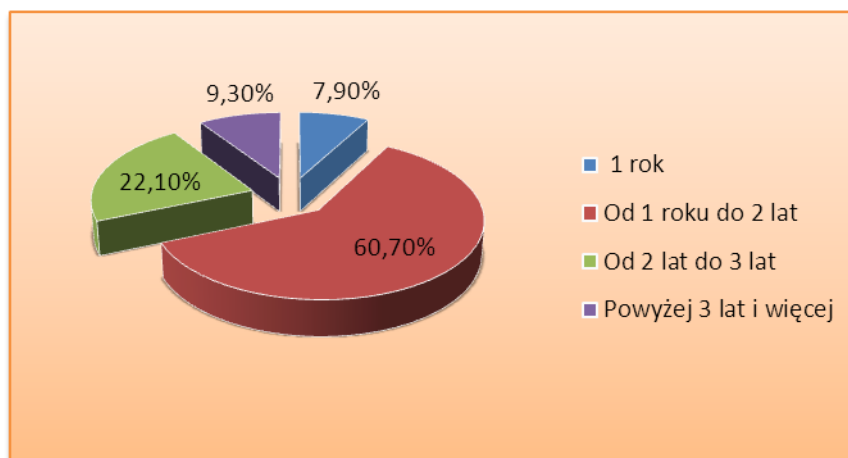
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Schemat nr 3 prezentujący zmianę profilu działalności gospodarczej na inny oraz poszerzenie już istniejącej działalności.

Spośród 364 osób, które zostały wzięły udział w badaniu 98 zaprzestało jej prowadzenia, natomiast 42 osoby, tj. 11,54%, zawiesiły działalność. Tę grupę przedsiębiorców poprosiliśmy o odpowiedzi na kilka pytań dotyczących przyczyn rozwiązania firmy oraz jej dalszych losów. Najwięcej firm - 60,70%, które zakończyły bądź zawiesiły działalność istniało od 1 do 2 lat. Prawdopodobnie wynika to z faktu, że w tym momencie tracą uprawnienia do preferencyjnych stawek składki na ubezpieczenia społeczne. Jeden rok prowadziło działalność 7,9 % przedsiębiorstw, natomiast 22,1 % przedsiębiorstw zakończyło lub zawiesiło działalność po upływie od 2-3 lat. Warto w tym kontekście zauważyć, że osoby, które uzyskały dotację na podjęcie działalności gospodarczej, mają obowiązek prowadzić firmę przez okres dwunastu miesięcy, co ma ich zachęcić do dołożenia wszelkich starań, by ich samozatrudnienie było trwałe. Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 9.

Wykres 9. Okres prowadzenia działalności gospodarczej (od powstania do wyrejestrowania lub zawieszenia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

3.4. Stan zatrudnienia i plany kadrowe

Rozwój rynku pracy wiąże się nie tylko z powstawaniem nowych firm, ale również z ich rozwojem, dzięki któremu powstają nowe miejsca pracy. Przedsiębiorców, którzy nadal prowadzą swoją działalność, zapytaliśmy o zatrudnienie i plany kadrowe. Ankietowanym zadano więc pytanie, czy zamierzają w najbliższych 3 miesiącach zatrudnić albo zwolnić pracowników. Większość respondentów nie planowała zmian kadrowych. Największe plany zatrudnieniowe deklarowało 17 podmiotów powstałych w roku 2010. W zakresie zwolnień

tylko dwie firmy – z roku 2009 i 2010 planowały likwidację po jednym etapie. Pozostałe przedsiębiorstwa nie miały planów redukcyjnych w zakresie zatrudnienia. Optymistyczny wydaje się zatem fakt, iż zdecydowana większość firm nie zmniejszy zatrudnienia w najbliższym czasie. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Stan zatrudnienia oraz plany kadrowe w badanych przedsiębiorców

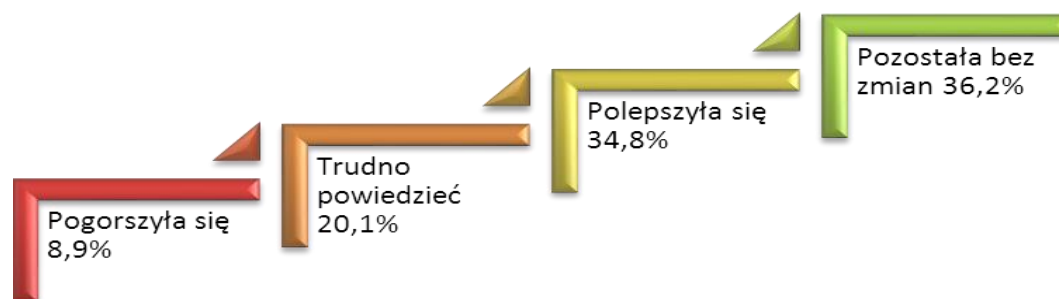
ROK	Liczba osób zatrudnionych i plany dotyczące przyszłego zatrudnienia w istniejącej firmie (oprócz właściciela)			
	Liczba podmiotów prowadzących działalność	Liczba osób obecnie zatrudnionych	Planowana liczba osób do zatrudnienia w najbliższych 3 miesiącach	Planowana liczba osób do zwolnienia w najbliższych 3 miesiącach
2008	69	7	2	0
2009	57	18	13	1
2010	98	19	17	1
Razem	224	44	32	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

3.5. Charakterystyka kondycji ekonomicznej badanych przedsiębiorstw

Istotną informacją jest również kwestia dotycząca oceny obecnej sytuacji danej firmy. Większość spośród badanych mówi o stabilności, ciągłym rozwoju – ogólnie dobrej sytuacji ich firmy. Szczegółowe dane przedstawia schemat nr 4.

Schemat 4. Sytuacja ekonomiczna firmy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

W przeprowadzanym sondażu poproszono o ocenę kondycji ekonomicznej przedsiębiorców, którzy nadal funkcjonują na lokalnym rynku. Największy odsetek

respondentów, bo aż 36,2 % odpowiedziało, że sytuacja ekonomiczna firmy nie uległa zmianie. Z kolei 34,8% podmiotów wyraziło opinię że sytuacja polepszyła się. Tylko wg ocen 8,9% badanych przedsiębiorców sytuacja firmy w ostatnim czasie uległa pogorszeniu (tabela nr 7).

Tabela 7. Ocena sytuacji ekonomicznej firm, które nadal działają na lokalnym rynku

Rok	Wskazania	Wyszczególnienie				Razem
		Polepszyła się	Pozostała bez zmian	Pogorszyła się	Trudno powiedzieć	
2008	liczba	12	31	8	18	69
	w %	17,4	44,9	11,6	26,1	100
2009	liczba	28	18	5	6	57
	w %	49,1	31,6	8,8	10,5	100
2010	liczba	38	32	7	21	98
	w %	38,8	32,7	7,1	21,4	100
Razem	liczba	78	81	20	45	224
	w %	34,8	36,2	8,9	20,1	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Kolejnym aspektem, który częściowo wiąże się z zatrudnianiem przez firmy nowych pracowników, jest chęć rozszerzania swojej działalności. Większość badanych kładła duży nacisk na rozwój firmy – deklarują, iż zamierzają się rozwijać (m.in. budowa nowego warsztatu, zakup samochodu, zakup/rozbudowanie lokalu) i gdy uda im się osiągnąć zamierzone plany zdecydowanie będą potrzebowali nowych pracowników. Więcej informacji przedstawia poniższy schemat.

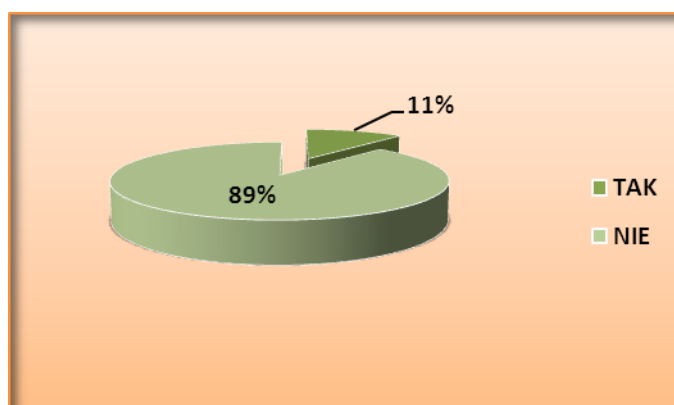
Schemat 5. Planowane inwestycje.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wśród właścicieli 364 firm zdecydowana większość, czyli 323 podmioty tj. 88,7% nie kontynuuje współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. Tylko nieliczna grupa - 41 przedsiębiorców tj. 11,3% współpracuje z PUP. Spowodowane jest to zapewne tym, że większość badanych firm to jednoosobowe przedsiębiorstwa, które w najbliższym czasie nie będą generowały nowych miejsc pracy. Największym powodzeniem wśród pracodawców cieszyły się staże - 39 firm wskazało tę formę aktywizacji. Natomiast z prac interwencyjnych skorzystało 5 przedsiębiorców. Szczegółowe dane ilustruje wykres nr 10.

Wykres 10. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Żninie

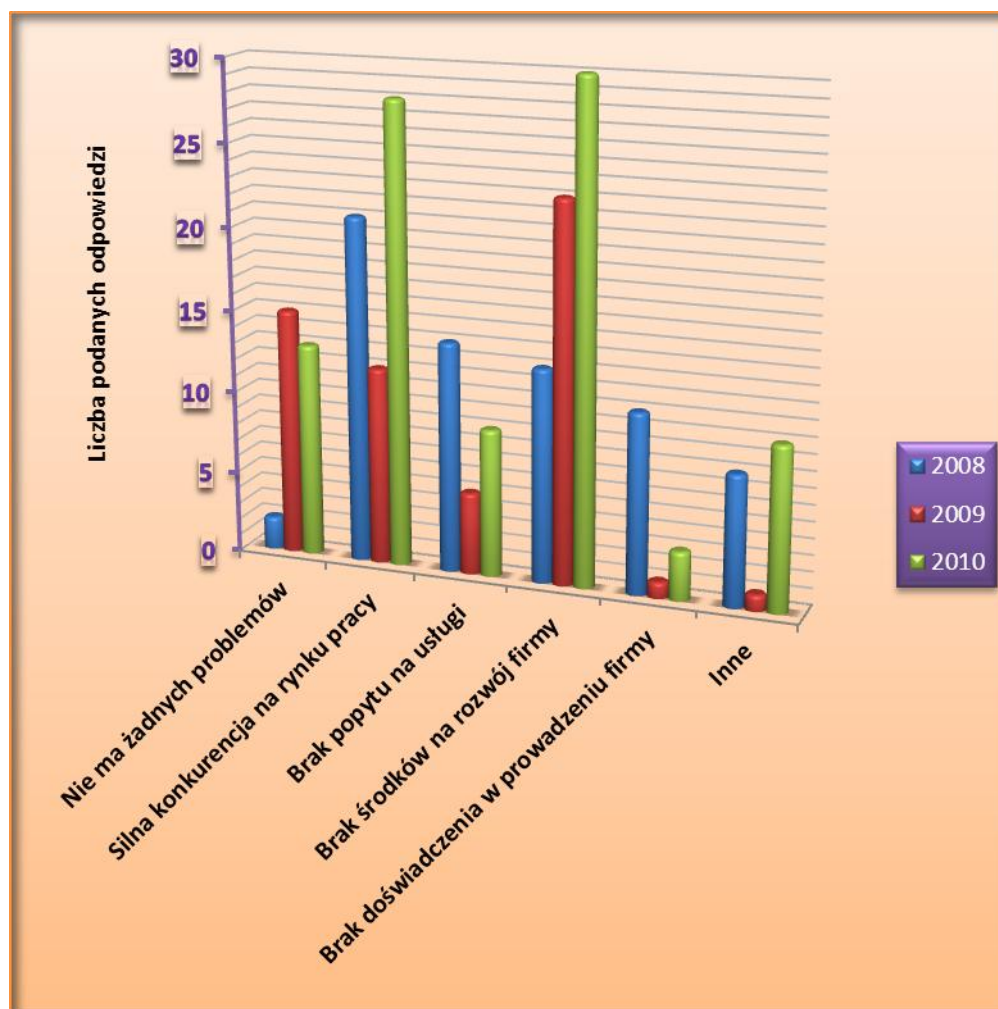

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

3.6. Problemy w prowadzeniu działalności gospodarczej

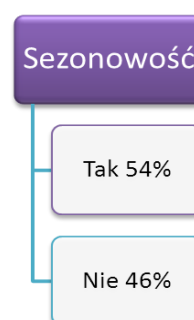
W trakcie badania poproszono respondentów o wskazanie trudności, jakie napotykają podczas prowadzenia działalności gospodarczej. Większość ankietowanych tj. 194 osoby (87 %) dostrzega utrudnienia, z jakimi muszą się zmierzyć prowadząc własny biznes. Jako podstawowy problem podano brak wystarczających środków na rozwój firmy (37 % badanych). Kolejna bariera to silna konkurencja na rynku pracy (31 % firm) oraz brak popytu na produkty/usługi (14 % firm). Dla 10 % przedsiębiorców istotną rolę odgrywają czynniki takie jak: wysokie koszty pracy, zła lokalizacja firmy, problemy z kontrahentami, sezonowość zleceń, niestabilny rynek, nadmiar procedur administracyjnych, zły stan zdrowia, dojazdy do pracy. Problemem, ale w mniejszym stopniu (8 % beneficjentów), jest także brak doświadczenia w prowadzeniu firmy. Żadnych barier związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie odczuło 30 osób (13,4 %). Szczegółowe dane przedstawia wykres nr 11.

Wykres 11. Problemy w prowadzeniu działalności gospodarczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Przedsiębiorcom, którzy nadal kontynuują swoje działalności rozpoczęte dzięki dotacjom z PUP zadaliśmy pytanie: czy w ich firmie występuje sezonowość. Poprzez to zjawisko możemy rozumieć nasilenie bądź spadek obrotów, sprzedaży, produkcji, czy wahania w zapotrzebowaniu na dane usługi ze względu na porę roku, okres przedsięwzięcia, czy ze względu na istnienie innych czynników. Wśród 224 respondentów, którzy odpowiadali na powyższe pytanie, większość właścicieli firm odpowiedziała, iż w ich firmie występuje sezonowość – 54%. Natomiast 46% badanych zaprzeczyło jego występowaniu.

Najbardziej narażone na sezonowość są firmy z branży budowlanej oraz turystycznej czy gastronomicznej. Turyści przeważnie wolą wypoczywać w lecie, na przełomie trzech miesięcy - między czerwcem a sierpniem. W tym czasie powodzeniem cieszą się wszelakie ośrodki rekreacyjne, sportowe, o walorach wypoczynkowych czy punkty

gastronomiczne. Jednakże również niektórzy właściciele zakładów fotograficznych oraz punktów sprzedaży telefonów czy telewizji cyfrowej zauważają wzrost obrotów w okresie przedkomunijnym czy świątecznym, kiedy to producenci oferują różnego rodzaju promocje. Z kolei przedsiębiorstwa remontowo-budowlane działają głównie w okresie wiosenno-jesiennym.

4. Podsumowanie

Własna firma staje się coraz atrakcyjniejszą formą realizacji kariery życiowej i zawodowej. Korzyści z podjęcia działalności gospodarczej należy rozpatrywać zarówno w aspekcie ogólnospołecznym – więcej nowych firm, to dodatkowe miejsca pracy, bardziej konkurencyjny rynek pracy, bogatsza oferta usług, ale także w aspekcie indywidualnym, jako szansę na samodzielność w działaniu, a także sposób na znalezienie swojego miejsca na rynku pracy.

- ✔ W Powiecie Żnińskim w latach 2008-2010 dzięki środkom przyznawanym z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego powstało 390 podmiotów gospodarczych.
- ✔ Dominujący rodzaj prowadzonej działalności to usługi, 74,5% wszystkich powstałych w analizowanym okresie podmiotów prowadziło działalność usługową.
- ✔ Wśród bezrobotnych, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej najczęściej było młodych osób, 62,6% stanowiły osoby do 35 roku życia.
- ✔ Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim (43,1%).
- ✔ Według danych z dnia 31 października 2011 roku 61,54% podmiotów gospodarczych nadal prowadzi swoją działalność.
- ✔ 38,46% podmiotów zamknęło lub zawiesiło swoją działalność, w tym 68,60% podmiotów działało od 1 do 2 lat (wg danych z dn. 31.10.2011r.).
- ✔ Środki Europejskiego Funduszu Społecznego stanowiły główne źródło finansowania większości powstałych firm.
- ✔ Większość podmiotów to firmy jednoosobowe, nie generujące nowych miejsc pracy.

W dniu przeprowadzania wywiadu w 224 aktywnych firmach powstałych dzięki środkom EFS oraz FP zatrudnione były 44 osoby (nie wliczając właściciela).

Głównym powodem zakończenia działalności były trudności finansowe, zbyt silna konkurencja na rynku oraz brak popytu na oferowane usługi lub produkty.

5. Aneks tabelaryczny

Tabela 1. Bezrobotni, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej wg wieku.....	7
Tabela 2. Poziom wykształcenia respondentów w poszczególnych latach.....	9
Tabela 3. Udział środków z EFS i FP w finansowaniu rozpoczęcia działalności gospodarczej wg roku powstania.....	10
Tabela 4. Aktywność podmiotów powstałych w latach 2008 - 2010.....	11
Tabela 5. Aktywność podmiotów z lat 2008 – 2010 z podziałem na branże	13
Tabela 6. Stan zatrudnienia oraz plany kadrowe badanych przedsiębiorców.....	18
Tabela 7. Ocena sytuacji ekonomicznej firm, które nadal działają na lokalnym rynku.....	19

**Wybrane przedsiębiorstwa, które powstały dzięki dotacjom
z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie**

Zdjęcie 1.

**Sklep „Jankes komputery”
na ul. Średniej w Żninie**

**Pan Dawid Jankowski dzięki
dotacji otworzył sklep komputerowy**

Zdjęcie 2.

**Salon fryzjerski na
ul. Mickiewicza w Żninie**

**Pani Aneta Piekarska
dzięki dotacji otworzyła własny
salon fryzjerski**

Zdjęcie 3.

Zdjęcie 4.

Zdjęcie 5.

**Pan Przemysław Gołaś dzięki dotacji
otworzył własny warsztat
samochodowy**

**Warsztat samochodowy na
ul. Gnieźnieńskiej w Żninie**

Zdjęcie 6.

**Pani Emilia Kurek dzięki dotacji
otworzyła własny sklep
odzieżowy**

**Sklep odzieżowy „FASON” na
ul. 700-lecia w Żninie**

Zdjęcie 7.

7. Spis wykresów

Wykres 1. Struktura beneficjentów według płci.....	6
Wykres 2. Struktura beneficjentów według wieku.....	7
Wykres 3. Respondenci wg poziomu wykształcenia.....	8
Wykres 4. Udział środków z EFS i FP w finansowaniu rozpoczęcia działalności gospodarczej.....	10
Wykres 5. Działalności powstałe w latach 2008-2010 w poszczególnych branżach.....	11
Wykres 6. Podmioty kontynuujące działalność wg poszczególnych branż.....	12
Wykres 7. Zlikwidowane firmy w poszczególnych sektorach	12
Wykres 8. Zmiana sektora prowadzonej działalności firm powstałych w latach 2008-2010..	16
Wykres 9. Okres prowadzenia działalności gospodarczej (od powstania do wyrejestrowania lub zawieszenia)	17
Wykres 10. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Żninie.....	20
Wykres 11. Problemy w prowadzeniu działalności gospodarczej.....	21

8. Spis fotografii

Zdjęcie 1. Pan Dawid Jankowski - dzięki dotacji otworzył Sklep Komputerowy.....	23
Zdjęcie 2. Pani Aneta Piekarska - dzięki dotacji otworzyła własny Salon fryzjerski.....	23
Zdjęcie 3. Pan Adrian Zrobek- dzięki dotacji otworzył własny Salon fryzjerski.....	24
Zdjęcie 4. Pani Krystyna Bembnista - dzięki dotacji otworzyła własną Restaurację.....	24
Zdjęcie 5. Pan Przemysław Gołaś - dzięki dotacji otworzył własny warsztat samochodowy.....	25
Zdjęcie 6. Pani Emilia Kurek -dzięki dotacji otworzyła własny sklep odzieżowy.....	25
Zdjęcie 7. Pani Sylwia Kazeł -dzięki dotacji otworzyła własny gabinet kosmetyczny.....	26

9. Spis schematów

Schemat 1. Liczba przyznanych dotacji na podjęcie własnej działalności gospodarczej z podziałem na poszczególne lata.

Schemat 2. Liczba dotacji udzielonych bezrobotnym w latach 2008-2010 według gmin.

Schemat 3. Zmiana profilu działalności gospodarczej na inny oraz poszerzenie już istniejącej działalności.

Schemat 4. Sytuacja ekonomiczna firmy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Schemat 5. Planowane inwestycje.